

POSTANOWIENIE

Dnia 26 października 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 26 października 2016 r.,
sprawy **G. F.**
skazanego z art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i in.
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w P.
z dnia 1 kwietnia 2016 r.,
zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w M.
z dnia 24 listopada 2015 r.

p o s t a n o w i ł

- 1. oddalić kasację, jako oczywiście bezzasadną,**
- 2. zwolnić skazanego od kosztów sądowych postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

G. F. został oskarżony o to, że:

- I. w dniu 28 lipca 2014 r. w Ż., używając przemocy polegającej na uderzeniu pięścią w twarz B.W. i doprowadzeniu jej do stanu nieprzytomności dokonał zaboru z jej torebki pieniędzy w kwocie 286 zł oraz zaboru zegarka damskiego o wartości 80 zł, który posiadała na prawym przegubie dłoni, tj. o czyn z art. 280 § 1 k.k.
- II. w dniu 28 lipca 2014 r. w Ż., w celu wywarcia wpływu na świadka – pokrzywdzoną B. W. groził jej telefonicznie pozbawieniem życia w przypadku powiadomienia przez nią organów ścigania o przestępstwie, tj. o czyn z art. 245 k.k.

Wyrokiem z dnia 24 listopada 2015 r. w sprawie o sygn. akt II K .../14, Sąd Rejonowy w M.:

- I. uznał oskarżonego za winnego popełnienia zarzucanych mu czynów z tą zmianą, że zostały one popełnione w warunkach art. 64 § 1 k.k. i za czyn zarzucany w pkt I z mocy art. 280 § 1 k.k. wymierzył mu karę 2 lat pozbawienia wolności, a za czyn zarzucany w pkt II skazał go na podstawie art. 245 k.k. na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności;
- II. na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. wymierzył oskarżonemu karę łączną 2 lat i jednego miesiąca pozbawienia wolności;
- III. kosztami sądowymi obciążył Skarb Państwa.

Powyższe orzeczenie zaskarżone zostało w całości apelacją obrońcy oskarżonego, w której zarzucono:

- 1) mającą wpływ na treść zaskarżonego wyroku obrazę przepisów postępowania, a mianowicie art. 2 § 1 pkt 1 k.p.k., art. 4 k.p.k., art. 5 § 1 i 2 k.p.k. oraz art. 7 k.p.k. poprzez przyjęcie, przekraczające swobodną ocenę dowodów, z naruszeniem zasady domniemania niewinności oraz zasady obiektywizmu, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy pozwala na ustalenie, iż oskarżony dopuścił się zarzucanych mu czynów;
- 2) mające wpływ na treść zaskarżonego wyroku błędy w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę tego wyroku, a polegające na przyjęciu, że oskarżony dokonał rozboju na osobie B.W., a następnie w celu wywarcia na nią wpływu groził jej telefonicznie pozbawieniem życia w przypadku powiadomienia przez nią organów ścigania, podczas gdy sprzeczności pojawiające się w zeznaniach pokrzywdzonej i jej syna, relacje świadków zdarzenia złożone funkcjonariuszom policji w dniu 28 lipca 2014 r., jak i zeznania świadków złożone w trakcie postępowania nie pozwalają uznać twierdzeń pokrzywdzonej i jej syna za wiarygodne, a nakazują przyjąć, że osoby te umyślnie oskarżają G. F. o dokonanie przestępstw, celem doprowadzenia do jego skazania.

W apelacji skarżący zawarł również wniosek o ustalenie danych funkcjonariuszy policji, którzy przeprowadzali interwencję na miejscu zdarzenia w dniu 28 lipca 2014 r., a następnie przeprowadzenie na rozprawie apelacyjnej dowodu z ich zeznań na okoliczność tego, w jaki sposób zdarzenie opisywali

poszczególni świadkowie w tym dniu oraz, w razie zaistnienia takiej potrzeby, skonfrontowanie na rozprawie tych funkcjonariuszy z dotychczas przesłuchanymi świadkami.

Ostatecznie autor apelacji wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez uniewinnienie oskarżonego od zarzucanych mu czynów, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Orzeczenie Sądu pierwszej instancji zaskarżone zostało także apelacją samego oskarżonego, w której stwierdził on, że nie popełnił zarzucanych mu czynów i wniósł o ponowne rozpoznanie sprawy.

Sąd Okręgowy w P. wyrokiem z dnia 1 kwietnia 2016 r., sygn. akt V Ka .../16, zmienił zaskarżone orzeczenie w ten sposób, że „oskarżony obu zarzucanych mu czynów dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu kary 6 miesięcy pozbawienia wolności za umyślne przestępstwo podobne i z opisu czynu z pkt I eliminuje zwrot >>i doprowadzeniu jej do stanu nieprzytomności<<”, a w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

W kasacji od całości wyroku Sądu odwoławczego obrońca skazanego zarzucił rażące naruszenie prawa, które miało istotny wpływ na treść orzeczenia wyrażające się w:

- 1/ naruszeniu przepisu postępowania, tj. art. 455 k.p.k. poprzez zaniechanie dokonania poprawienia błędnej kwalifikacji prawnej czynu niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów,
- 2/ naruszeniu przepisu prawa materialnego, tj. art. 280 § 1 k.k. poprzez błędne zastosowanie kwalifikacji prawnej z art. 280 § 1 k.k., podczas gdy z ustaleń faktycznych w toku sprawy wynika, że oskarżony nie dokonał rozboju, a naruszenia nietykalności cielesnej, tj. przestępstwa z art. 217 § 1 k.k.;
- 3/ naruszeniu przepisu prawa materialnego w postaci art. 53 § 1 k.k. wynikającego z błędnego zastosowania art. 280 § 1 k.k. i art. 245 k.k., co w efekcie skutkowało wydaniem wyroku, w którym orzeczono niewspółmierną karę łączną 2 lat i 1 miesiąca pozbawienia wolności, gdy prawidłowa ocena okoliczności w postaci zastosowania poprawnej kwalifikacji prawnej czynu uzasadnia orzeczenie kary pozbawienia wolności w najniższym dopuszczalnym wymiarze przewidzianym w art. 217 § 1 k.k., a nie na podstawie art. 280 § 1 k.k.

W następstwie powyższych zarzutów skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator Prokuratury Okręgowej wniósł o jej oddalenie, jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście bezzasadna w rozumieniu art. 535 § 3 k.p.k.

Na wstępie należy przypomnieć, że zgodnie z art. 523 § 1 k.p.k. w kasacji można podnosić, poza uchybieniami z art. 439 § 1 k.p.k., wyłącznie zarzuty rażącej obrazy prawa. Oznacza to, że w nadzwyczajnym środku zaskarżenia, jakim jest kasacja, niedopuszczalne jest podnoszenie zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych; kasacji nie można także wnieść wyłącznie z powodu rażącej niewspółmierności kary. Analiza treści kasacji wskazuje, że zawarte w niej zarzuty obrazy prawa materialnego mają w istocie charakter pozorny. Skarżący, pod pretekstem naruszenia poszczególnych przepisów ustawy karnej dąży w rzeczywistości do zakwestionowania dokonanych przez Sąd pierwszej instancji ustaleń faktycznych oraz rozstrzygnięcia o karze.

Zarzut naruszenia prawa materialnego musi mieć charakter samoistny, co oznacza, że nie może wiązać się z kwestionowaniem ustalonych faktów. W kontekście tej uwagi zarzut z pkt 2, wskazujący na naruszenie art. 280 § 1 k.k., jest oczywiście chybiony. Skarżący uważa, że skazanemu można przypisać odpowiedzialność wyłącznie za występki z art. 217 § 1 k.k. Rzecz jednak w tym, że pogląd ten zupełnie odrywa się od treści wyroku Sądu pierwszej instancji oraz uzasadnienia orzeczenia tego Sądu. Opis czynu przypisanego skazanemu w pkt I orzeczenia Sądu Rejonowego nie pozostawia wątpliwości co do tego, że skazany swoim zachowaniem zrealizował wszystkie znamiona przestępstwa z art. 280 § 1 k.k. Z opisu tego wynika przecież, że używając przemocy dokonał on zaboru należących do pokrzywdzonej rzeczy i pieniędzy. Odpowiadający opisowi czynu przebieg zdarzenia ustalono również w uzasadnieniu wyroku. W świetle tych okoliczności nie może więc być mowy o nieprawidłowym zastosowaniu art. 280 § 1 k.k.

Za całkowicie nietrafny, a wręcz niezrozumiały, uznać należy podniesiony w kasacji zarzut naruszenia przez Sąd odwoławczy art. 455 k.p.k. Przepis ten przewiduje, że nie zmieniając ustaleń faktycznych, sąd odwoławczy poprawia błędną kwalifikację prawną niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów. Jak się wydaje, skarżący oczekiwał od Sądu Okręgowego poprawienia kwalifikacji prawnej, choć Sąd zaakceptował zarówno ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd pierwszej instancji, jak i ocenę prawną zachowania skazanego. Jest oczywiste, że w zaistniałym układzie procesowym poprawienie kwalifikacji prawnej w rozważanym trybie było niedopuszczalne, bowiem musiałoby się wiązać ze zmianą ustaleń faktycznych, co treść art. 455 k.p.k. wyklucza.

Za nieporozumienie uznać należy podniesienie zawartego w pkt 3 kasacji zarzutu obrazy art. 53 § 1 k.k. Przepis ten zawiera ogólne dyrektywy wymiaru kary, konkretyzowane w orzeczeniu sądu, w ramach sędziowskiej swobody kształtowania represji karnej, co oznacza, że rozstrzygnięcie o karze nie może być kwestionowane poprzez zarzut obrazy tego przepisu. Skarżący zresztą nie ukrywa, że jego rzeczywistą intencją jest postawienie zarzutu rażącej niewspółmierności kary, niedopuszczalnego przecież w kasacji, wobec nietrafnego, jego zdaniem, przypisania skazanemu odpowiedzialności za przestępstwa z art. 280 § 1 k.k. i art. 245 k.k. Stanowisko to nie uzasadnia jednak w najmniejszej mierze postawienia zarzutu obrazy prawa materialnego.

Warto również zauważyć, że podnoszone w kasacji kwestie (poza zarzutem obrazy art. 455 k.p.k., który dotyczy ściśle postępowania odwoławczego) nie stanowiły podstawy zarzutów apelacyjnych. Zważywszy, że zwykły środek odwoławczy sporządzony został przez podmiot kwalifikowany, granice jego rozpoznania zakreślały m.in. podniesione zarzuty. Sąd Okręgowy nie musiał się więc omawianymi zagadnieniami zajmować, a skarżący nie starał się nawet wykazać w kasacji, że na Sądzie tym ciążył obowiązek rozpoznania sprawy poza granicami zaskarżenia i podniesionymi zarzutami.

Na koniec należy podkreślić, że uzasadnienie kasacji zupełnie nie przystaje do podniesionych zarzutów obrazy prawa, bowiem zawarte w nim rozważania odnoszą się krytycznie do oceny poszczególnych dowodów i w konsekwencji

ustaleń faktycznych dokonanych przez Sąd pierwszej instancji, zaakceptowanych następnie przez Sąd odwoławczy.

Kierując się powyższym orzeczono, jak w części dyspozytywnej postanowienia.

kc